

Julia Heiskanen, Milla Kosamo & Jenna Koistinen

Lapsiperheiden kokemuksia Teppanan kohtaamispaikkatoiminnasta

Terveystieteiden AMK

Kevät 2019

KAJAANIN
AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tiivistelmä

Tekijät: Heiskanen Julia, Kosamo Milla & Koistinen Jenna

Työn nimi: Lapsiperheiden kokemuksia Teppanan kohtaamispaikkatoiminnasta

Tutkintonimike: Terveystieteiden (AMK)

Asiasanat: perhe, kohtaamispaikka, perhetyö, vanhemmuus & kokemus

Teimme opinnäytetyömme Kainuun sotien perhetyön Teppanan kohtaamispaikkaan. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden kokemuksia kohtaamispaikkatoiminnasta. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla toimeksiantaja voi kehittää toimintaa. Opinnäytetyömme tutkimustehtävät olivat: 1) Millaisia kokemuksia lapsiperheillä on kohtaamispaikkatoiminnasta? 2) Onko toiminta perheiden kokemusten mukaan heidän tarpeitansa vastaavaa ja arkea tukevaa?

Opinnäytetyömme on tutkimuksellinen ja se sisältää piirteitä sekä laadullisesta että määrällisestä tutkimuksesta. Opinnäytetyönämme laadimme kyselylomakkeen, jonka avulla kartoitimme palvelun käyttäjien kokemuksia Teppanan kohtaamispaikan toiminnasta. Kyselylomakkeessa suosimme avoimia kysymyksiä. Kysely kohdistui tämän hetkiin palvelun käyttäjiin ja toteutimme sen tammikuussa 2019. Toimeksiantajana toimi Kainuun sotien Mukava Kainuu -hanke. Analyysimenetelminä käytimme SPSS-tilastointiohjelmaa sekä sisällönanalyysia.

Kyselyyn vastasi 20 henkilöä. Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että Teppanan kohtaamispaikka on tarpeellinen ja sillä on ollut positiivisia vaikutuksia lapsiin sekä heidän vanhempiansa. Kokemukset olivat enimmäkseen positiivisia. Vastauksista kävi ilmi, että palvelun käyttäjät olivat saaneet toiminnasta apua arkeen ja hyvinvointiin. Vastaajat kertoivat saaneensa vertaistukea ja uusia tuttavuuksia. Vastaajat kertoivat myös lasten saaneen uusia kavereita ja mielekästä tekemistä. Vanhemmat olivat myös huomanneet lapsissaan positiivisia vaikutuksia, esimerkiksi rohkeutta toimia ryhmässä. Erilaiset teemapäivät olivat olleet suosittuja ja niitä toivottiin lisää.

Toimeksiantaja voi hyödyntää tutkimustuloksia kehittäessään toimintaa. Tulevaisuudessa toimeksiantaja voi käyttää kyselylomaketta kartoittaessaan palvelun käyttäjien kokemuksia kohtaamispaikkatoiminnasta. Jatkotutkimusehdotuksena kyselyn voisi toteuttaa uudestaan muutaman vuoden päästä, jotta saataisiin tietoa siitä, onko toimintaa kehitetty tämän tutkimuksen tulosten perusteella.

Abstract

Authors: Heiskanen Julia, Kosamo Milla & Koistinen Jenna

Title of the Publication: Families' Experiences of Teppana Meeting Place

Degree title: Bachelor of Health Care, Public Health Nursing

Key words: family, meeting place, family work, parenting, experience

The purpose of this thesis was to study families' experiences of Teppana meeting place. This goal was to produce information which the commissioner, the Mukava Kainuu project managed by Kainuu Social Welfare and Health Care Joint Authority, could use to develop the activities provided. The research tasks were as follows: 1) What kind of experiences families had from the activities? and 2) Did the activities support families' daily routines and respond to their needs and wishes?

This thesis has features of both qualitative and quantitative research. The research method was survey: the questionnaire included open and closed questions as well as five scale questions. 20 persons who were current clients at Teppana Meeting Place answered the questionnaire in January 2019. The SPSS programme and content analysis were used to analyse the material.

Based on results it can be concluded that the activities are necessary and have had a positive impact on families' daily routines. The experiences were mostly positive. Families had gotten help with their daily routines, and their well-being had increased. The respondents said that they had received peer support and new social contacts, children had made new friends and the activities had been meaningful. Parents had also noticed other positive impacts in their children's behaviour: for example, children had more courage to act in groups. Different theme days had been popular.

The commissioner of this thesis can use the results to develop the activities offered at Teppana Meeting Place further. In the future the commissioner can use the questionnaire to study clients' experiences of the meeting place. Further study could be a similar survey conducted in a few years.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Perhe ja vanhemmuus	5
	2.1 Monimuotoiset perheet.....	5
	2.2 Vanhemmuuden eri muodot	6
3	Kohtaamispaikat osana perhetyötä	7
	3.1 Perhetyö.....	7
	3.2 Kohtaamispaikka.....	8
4	Mukava Kainuu -hanke ja Teppanan kohtaamispaikka.....	9
	4.1 Kainuun sotien Mukava Kainuu -hanke	9
	4.2 Teppanan kohtaamispaikka	9
	4.3 Parisuhteen ja vanhemmuuden tuen tarve -kysely	10
5	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät	11
6	Opinnäytetyön toteuttaminen	12
	6.1 Kohderyhmä.....	12
	6.2 Kysely tutkimusmenetelmänä.....	12
	6.3 Kyselylomakkeen sisältö	13
7	Aineiston analyysimenetelmät.....	14
	7.1 Tilastointiohjelma SPSS	14
	7.2 Sisällönanalyysi laadullisessa aineistossa.....	14
8	Tulokset	16
	8.1 Taustatiedot	16
	8.2 Kokemuksia toiminnasta – avoimet kysymykset.....	17
	8.3 Asteikkokysymykset	20
9	Johtopäätökset ja pohdinta	23
	9.1 Johtopäätökset.....	23
	9.2 Haasteet ja kehityskohteet	24
	9.3 Eettisyys ja luotettavuus.....	25
	9.4 Ammatillinen kasvu ja kehitys.....	26
10	Lähteet.....	27

1 Johdanto

Vertaistuellalla tarkoitetaan toisen samanlaisessa elämäntilanteessa olevan ihmisen antamaa sosiaalista tukea. Vertaistuen saaja saa kokemuksen siitä, että on olemassa ihmisiä, joilta voi saada esimerkiksi emotionaalista ja tiedollista tukea. Vertaisryhmät antavat mahdollisuuden jakaa kokemuksia muiden kanssa. Ihmiset voivat saada toisiltaan tietoa, jonka avulla asiaa voi tarkastella eri näkökulmista. Ryhmät lisäävät voimavaroja sekä tuovat mielihyvää ja iloa arkeen. Ryhmissä voi myös syntyä uusia ihmissuhteita, jotka vahvistavat perheen sosiaalista tukiverkostoa. (Vertaistuen merkitys 2004.) Vertaistuen tarve nousi esille tässä tutkimuksessa.

Teimme opinnäytetyömme Kainuun sotien perhetyön Teppanan kohtaamispaikkaan. Kohtaamispaikka on erityisesti lapsiperheille suunnattu paikka, jonne voi tulla esimerkiksi tapaamaan muita vanhempia, leikkimään lapsen kanssa ja juttelemaan työntekijöiden kanssa (Teppanan kohtaamispaikka, Kajaani 2018). Opinnäytetyönämme laadimme kyselylomakkeen, jonka avulla kartoitimme palvelun käyttäjien kokemuksia kohtaamispaikan toiminnasta. Kysely kohdistui tämän hetkisiin palvelun käyttäjiin ja toteutimme sen tammikuussa 2019. Toimeksiantajana toimi Kainuun sotien Mukava Kainuu -hanke.

Valitsimme tämän aiheen, koska lasten ja perheiden kanssa työskentely kiinnostaa meitä ja koimme, että opinnäytetyöstämme voi olla paljon hyötyä tulevassa ammatissamme. Opinnäytetyömme avulla toimeksiantaja saa näyttöön perustuvaa tietoa toiminnasta. Saadun tiedon perusteella toimintaa voidaan kehittää ja koemme sen tärkeäksi. Tällaista tutkimusta ei ole myöskään aiemmin kohdistettu Teppanan kohtaamispaikkaan.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden kokemuksia kohtaamispaikkatoiminnasta. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla toimeksiantaja voi kehittää toimintaa. Tutkimustehtävät olivat: 1) Millaisia kokemuksia lapsiperheillä on kohtaamispaikkatoiminnasta? 2) Onko toiminta perheiden kokemusten mukaan heidän tarpeitansa vastaavaa ja arkea tukevaa?

2 Perhe ja vanhemmuus

Väestöliiton (2019) mukaan yli kolmasosa perheistä on jollain tavalla monimuotoisia: on esimerkiksi monikkoperheitä, kahden kulttuurin perheitä ja adoptioperheitä. Jokainen omanlainen perhe on kuitenkin hyvä asia ja tärkeintä on, että jokaisella lapsella on perhe. Jokaisella lapsella on myös oikeus tuntea, että oma perhe on riittävä ja juuri oikeanlainen. (Monenlaiset perheet, 2019.)

2.1 Monimuotoiset perheet

Perheellä tarkoitetaan ihmisten muodostamaa pienryhmää, jotka elävät jatkuvasti yhdessä. Siihen voi kuulua esimerkiksi vain aikuisia, aikuisia ja lapsia tai vain yksi aikuinen ja lapsi. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1999, 15.) Perheelle on olemassa myös runsaasti alakäsitteitä, joita ovat esimerkiksi ydinperhe, suurperhe, uusperhe, sateenkaariperhe ja lapsiperhe. Keskeisintä perheen määrittelyssä on kuitenkin emotionaalinen yhteenkuulumisen tunne (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1999, 16).

Ydinperheeseen kuuluu yksi tai kaksi huoltajaa sekä lapsi tai lapsia, joiden suhde perustuu joko biologiseen sukulaisuuteen tai adoptioon. Suurperheen eri muotoja ovat muun muassa moniavioisuuden perustuva perhe ja kolmen sukupolven perhe. (Ivanoff, Risku, Kitinoja, Vuori & Palo 2001, 17.) Lapsiperhe on Tilastokeskuksen (2018) määrittelyn mukaisesti perhe, johon kuuluu vähintään yksi kotona asuva alle 18-vuotias lapsi.

Yleisimmin muun kuin heteroseksuaalisuuden ympärille rakentuvaa perhettä kutsutaan käsitteellä sateenkaariperhe (Monimuotoiset perheet 2012). Terveystieteiden tutkimuslaitoksen (2019) mukaan sateenkaariperhe-käsitteellä tarkoitetaan monenlaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien henkilöiden lapsiperheitä, kuten nais- ja miesparien lapsiperheitä.

Kahden kulttuurin perheiksi kutsutaan perheitä, joiden puoliso on syntynyt eri maissa. Suomessa perheitä, joissa toinen puoliso on syntynyt Suomessa ja toinen ulkomailla, on noin 70 000. Lisäksi Suomessa asuu noin 8000 kahden kulttuurin perhettä, joissa puolisoista molemmat ovat syntyneet muualla kuin Suomessa, mutta molemmat eri maissa. Noin puolet Suomessa asuvista kaksikulttuurisista perheistä on lapsiperheitä. (Kahden kulttuurin perhe 2019.)

Joskus perhe voi myös hajota. Tällöin lapsi tai lapset elävät toisen vanhemman kanssa. Tätä kutsutaan yhden vanhemman perheeksi. (Yhden vanhemman perhe 2019.) Hajonneet perheet voivat joskus muodostaa uusia perheitä, joita kutsutaan uusperheiksi. Uusperheellä tarkoitetaan yleisimmin avioliiton purkautumisen jälkeen perustettua uusliittoa (Ivanoff ym. 2001, 10). Terveystieteiden tutkimuskeskus (2019) määrittelee uusperheen perheeksi, jossa elää kaksi aikuista ja joista ainakin toisella on aiemmasta parisuhteesta yksi tai useampi lapsi.

2.2 Vanhemmuuden eri muodot

Vanhemmuus on lapsen ja aikuisen välinen suhde, joka perustuu hoivaan, turvaan ja läheisyyteen (Monimuotoiset perheet 2012). Biologisen näkökulman mukaisesti lapsen vanhempia ovat hänet synnyttänyt nainen ja siittänyt mies. Sosiaalisesta näkökulmasta katsottuna vanhempi on henkilö, joka huolehtii lapsen arjen käytännöistä, esimerkiksi hygieniasta. Juridinen vanhempi on henkilö, jolle vanhemmuus on määritelty lain mukaan tai määrätty oikeudessa. (Järvinen, Lankinen, Taajamo, Veistilä & Virolainen 2007, 13.) Juridinen vanhemmuus voi muodostua joko synnyttämisen kautta, avioliitossa vahvistetun isyyden kautta, isyyden tai äitiyden tunnustamisen kautta tai adoptioprosessin kautta (Vanhemmuuksista 2019).

Etävanhemmuudella tarkoitetaan vanhemmuutta, jossa lapsi asuu pääsääntöisesti eri paikassa kuin vanhempi. Lähivanhemmuutta on se, jossa lapsi asuu pääosin samassa paikassa kuin vanhempi. (Vanhemmuuksista 2019.) Järvisen ym. (2007, 13) mukaan vanhemmaksi määritellään kuitenkin ne henkilöt, jotka lapsi kokee tunne tasolla vanhemmiksi. Sitä kutsutaan psykologiseksi vanhemmuudeksi (Vanhemmuuden roolit 2019).

3 Kohtaamispaikat osana perhetyötä

Sosiaalihuoltolain (L 1301/2014) mukaan perhetyöllä tarkoitetaan hyvinvoinnin tukemista sosiaaliohjauksella ja muulla tarvittavalla avulla tilanteissa, joissa asiakas ja hänen perheensä tai asiakkaan hoidosta vastaava henkilö, tarvitsevat tukea ja ohjausta omien voimavarojen vahvistamiseksi ja keskinäisen vuorovaikutuksen parantamiseksi. Perhetyötä annetaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen tai nuoren terveyden ja kehityksen turvaamiseksi. Oikea-aikaisella tukemisella voidaan ehkäistä perheiden ongelmien vaikeutumista, syrjäytymistä ja tarvetta erityispalveluihin, esimerkiksi lastensuojeluun (Perhetyö 2019). Kohtaamispaikkatoiminta on osa perhekeskusta ja perhetyötä (Kohtaamispaikka perhekeskuksessa 2019).

3.1 Perhetyö

Perhetyö on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu. Se ei vaadi lastensuojelun asiakkuutta. Tarkoituksena on tukea asiakkaan ja hänen perheensä hyvinvointia, vahvistaa voimavaroja ja parantaa perheen vuorovaikutusta. Perhetyön avulla tuetaan vanhemmuutta, ohjataan lasten hoidossa ja kasvatuksessa sekä kodin ja arjen hallinnassa. Sen avulla tuetaan myös perheen sosiaalisen verkoston laajentamista ja ehkäistään syrjäytymistä. Perhetyötä voidaan tehdä ehkäisevänä tai korjaavana työnä. Yhteistyössä ovat usein sosiaalitoimi, neuvola, päivähoido ja koulu. (Perhetyö 2019.)

Perhetyön periaatteita ovat asiakaslähtöisyys, perhekeskeisyys ja lapsilähtöisyys. Asiakaslähtöisyyteen kuuluu asiakkaiden tarpeiden ja toiveiden huomiointi muun muassa palveluista päätettäessä (Häggman-Laitila, Ruskomaa & Euramaa 2000, 45). Perhekeskeisyydellä tarkoitetaan, että asiakkaan ollessa vain yksi perheen jäsen, perhettä katsotaan kokonaisuutena ja muut perheen jäsenet otetaan myös huomioon toiminnassa. Lapsilähtöisyys tarkoittaa, että perhetyön keskiössä on lapsen tilanne ja toiminta on erityisesti lapsen hyvinvointia tukevaa. (Järvinen ym. 2007, 17.)

Perhetyön päämääränä on tukea perheen itsenäistä selviytymistä arjessa ja kykyä hakeutua tarvittaessa ajoissa palvelujen piiriin. Jo pienet tukitoimet voivat auttaa merkittävästi arjessa jaksamisessa. Olennaista on perheen tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen tarjoaminen. Perhetyön menetelmiä ovat muun muassa perhetapaamiset, yksittäisen per-

heenjäsenen keskustelut, kotikäynnit, ryhmätoiminta, retki- ja leiritoiminta sekä perhekuntoutus. Näiden lisäksi perhetyö voi tarjota myös esimerkiksi lastenhoitoapua ja vertaisryhmiä. (Järvinen ym. 2007, 15-17.)

Perhetyön toteutus tapahtuu pääsääntöisesti perheiden kotona. Toteutuksen alussa kartoitetaan perheen kokonaisvaltainen tilanne sekä käydään läpi vanhempien voimavaroja ja tuen tarvetta. Tämän jälkeen laaditaan yhdessä perheen kanssa suunnitelma, jota arvioidaan säännöllisesti. Tarvittaessa voidaan ohjata perhettä myös muiden palveluiden, esimerkiksi psykiatrian palveluiden, piiriin. (Perhetyö 2019.)

3.2 Kohtaamispaikka

Kohtaamispaikka on osa perhekeskusta. Kohtaamispaikan toimintaa tuottavat maakunta, kunta, järjestöt, seurakunta ja yksityiset toimijat. Kohtaamispaikan tavoitteina on mahdollistaa lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta, vahvistaa vanhemmuutta sekä edistää perheiden voimavaroja ja hyvää arkea. Tavoitteena on myös vähentää perheiden ja vanhempien yksinäisyyttä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. (Kohtaamispaikka perhekeskuksessa 2019.)

Kainuun Nuotta RY:n (2015) mukaan kohtaamispaikat ovat monikulttuurisia, kaikille avoimia toimintakeskuksia, joiden toiminta perustuu aktiiviseen yhteistyöhön yhdistysten kanssa. Toiminnan tarkoituksena on vahvistaa ja lisätä kulttuurista vuoropuhelua ja vähentää ennakkoluuloja erilaisuutta kohtaan. Kohtaamispaikat tarjoavat asiakkaille esimerkiksi vertaistoimintaa ja tapahtumia.

Mukava Kainuu -hankkeen (2019) mukaan perhekeskuksen avoimella kohtaamispaikalla tarkoitetaan monitoimijaista ja kynnyksetöntä kohtaamispaikkaa lapsiperheille. Kohtaamispaikan toimintakriteerejä ovat yhteisöllisyyden ja perheiden voimavarojen lisääminen, esteettömyys, yhdenvertaisuus sekä varhainen tuki arjessa. Toiminta tarjoaa perheille avointa ja ohjattua toimintaa, vertaistukea, ammatillista ja kynnyksetöntä tukea, yhdenvertaisuutta, yhteisöllisyyttä sekä infoja, koulutuksia ja tietoa perheiden palveluista.

4 Mukava Kainuu -hanke ja Teppanan kohtaamispaikka

Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen kohteena on Kajaanin Teppanan kohtaamispaikkatoiminnan vaikuttavuus ja lapsiperheiden kokemukset toiminnasta. Kohtaamispaikkatoiminta on osa Kainuun soten lapsiperheiden sosiaalipalveluiden perhetyön toimintaa. Mukava Kainuu -hanke on opinnäytetyömme toimeksiantaja. Se on myös valtakunnallisen LAPE-hankkeen toimeenpano hanke.

4.1 Kainuun soten Mukava Kainuu -hanke

Opinnäytetyömme toimeksiantaja on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Mukava Kainuu -hanke. Se on kärkihankkeen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) toimeenpano hanke. Hankkeen päätoteuttajana toimii Kainuun sote ja osahankkeita toteuttavat Kainuun Nuotta ry sekä MLL:n Kainuun piiri. Hankkeen toteutusaika oli 1.2.2017 - 31.12.2018. (Lapset ensin - hyvää arkea lapsiperheille 2018.)

Keskiössä on kainuulaisen perhekeskustoimintamallin edelleen kehittäminen (Lapset ensin - hyvää arkea lapsiperheille 2018). Perhekeskus on palvelu, joka kokoaa lapsiperheiden lähipalvelut yhteen. Sen palveluita ovat neuvolatoiminta, perhetyö, koulupsykologipalvelu, lapsiperheiden kotipalvelu sekä lastensuojelu. Opinnäytetyömme tutkimuskohteena oleva Kajaanin Teppanan kohtaamispaikan toiminta on osa lapsiperheiden sosiaalipalvelujen perhetyötä. (Perheasemat ja -keskukset 2018.)

Mukava Kainuu -hankkeen tavoitteita perhekeskustoiminnalle ovat muuttaa, kasvat-
taa ja vahvistaa toimintaa, tukea vahvemmin ja hyvissä ajoin sekä vahvistaa palvelun-
käyttäjien osallisuutta toimintaan. Hankkeella halutaan myös varmistaa lasten oikeuksien
toteutuminen ammatillisessa toiminnassa. (Mukava Kainuu 2018.)

4.2 Teppanan kohtaamispaikka

Teppanan kohtaamispaikka on Kainuun ainoa kohtaamispaikka, joka on osa perhekeskuksen toimintaa. Kohtaamispaikassa on mahdollisuus esimerkiksi leikkiä lasten kanssa, tavata toisia vanhempia, jutella työntekijöiden kanssa ja hoitaa lasta. Siellä voi myös halutessaan osallistua vapaaseen leikkiin sekä ohjattuihin yhteisiin askartelu- ja

leikkituokioihin sekä retkiin. Tilat mahdollistavat myös ruokailun. Toiminta on avointa ja maksutonta kaikille ja toimintaperiaatteet pohjautuvat lapsen oikeuksiin. Tarkoituksena on tukea perheitä ja auttaa löytämään uusia näkökulmia arjessa selviytymiseen. (Teppanan kohtaamispaikka, Kajaani 2018.)

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan lapsiperheiden kokemuksia Teppanan kohtaamispaikkatoiminnasta. Kokemuksella tarkoitetaan yleisesti joko aistein havaittua, muilta opittua tai ulkoisesta lähteestä havaitun reflektion synnyttämää subjektiivisten tilojen virtaa, joka muodostaa tietoisuuden sisällön (Kokemus 2016).

4.3 Parisuhteen ja vanhemmuuden tuen tarve -kysely

Tutustuimme Mukava Kainuun kautta aiemmin toteutettuun tutkimukseen koskien sosiaali- ja terveystalvitu. Tutkimus toteutettiin keväällä 2018. Parisuhteen ja vanhemmuuden tuen tarve -kysely kattoi koko Kainuun alueen ja sen avulla selvitettiin asiakkaiden kokemuksia palveluista. Yksi palvelu, joka oli mukana tutkimuksessa, oli kohtaamispaikka- ja ryhmätoiminta. Teppanan kohtaamispaikkatoimintaan oli osallistunut 9,8 % vastanneista. (Parisuhteen ja perheen tuen tarve -kysely 2018.)

Vastauksista kävi ilmi, että moni vanhempi koki saavansa kohtaamispaikkatoiminnasta vertaistukea ja sosiaalisia kontakteja muiden vanhempien kanssa. Yksinäisyys ja tuen tarve olivatkin useissa vastauksissa syitä, miksi tällaiseen toimintaan oli lähdetty mukaan. Vanhemmat kokivat myös, että toiminta oli ollut hyödyllistä lapsillekin, sillä hekin olivat saaneet sosiaalisia kontakteja ja virikkeitä. Vanhemmat kokivat, että työntekijät olivat olleet ystävällisiä ja ilmapiiri oli hyvä. Vanhemmilta ilmeni toiveita muun muassa aukioloaikojen pidentämisestä sekä asiantuntijaluonnoista. (Parisuhteen ja perheen tuen tarve -kysely 2018.)

5 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden kokemuksia Kainuun sotien Teppanan kohtaamispaikkatoiminnasta. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla toimeksiantaja voi kehittää toimintaa.

Opinnäytetyömme tutkimustehtävät olivat:

1. Millaisia kokemuksia lapsiperheillä on kohtaamispaikkatoiminnasta?
2. Onko toiminta perheiden kokemusten mukaan heidän tarpeitansa vastaavaa ja arkea tukevaa?

6 Opinnäytetyön toteuttaminen

Opinnäytetyömme on tutkimuksellinen ja se sisältää piirteitä sekä määrällisestä että laadullisesta tutkimuksesta. Tutkimuksen kohderyhmä oli Kajaanin Teppanan kohtaamispaikkatoiminnan palvelun käyttäjät. Tutkimusmenetelmänä käytimme kyselyä ja laadimme kyselylomakkeen (Liite 2).

6.1 Kohderyhmä

Kohderyhmä oli Teppanan kohtaamispaikan nykyiset palvelun käyttäjät, eli lapserperheet. Kohtaamispaikalla ei ole tiedossa palvelun käyttäjien osoitetietoja eikä edes sukunimiä, koska he eivät muodosta asiakassuhdetta. Tämän vuoksi sellaiset palvelun käyttäjät, jotka ovat joskus käyttäneet kohtaamispaikan palvelua, mutta eivät käytä sitä enää, rajautuivat pois tutkimuksesta.

6.2 Kysely tutkimusmenetelmänä

Yksi tapa kerätä aineistoa on kysely. Valitsimme sen tutkimusmenetelmäksi, koska se sopi parhaiten tutkimusmenetelmäksi opinnäytetyöhömmme. Tutkittava kohderyhmä oli niin suuri, että olisi ollut mahdotonta esimerkiksi haastatella kaikkia perheitä, eikä muuttaman perheen haastattelu olisi antanut tarpeeksi kattavaa eikä todenmukaista tietoa. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2009, 195) mukaan kyselylomakkeen avulla tutkimuksen toteutusaikataulu on arvioitavissa tarkemmin ja aineisto voidaan myös nopeasti käsitellä tallennettuun muotoon ja analysoida tulokset.

Kyselyllä on myös heikkouksia, jotka huomioimme tulosten pohdinnassa. Emme voineet varmistua siitä, kuinka vakavasti vastaajat olivat suhtautuneet kyselyyn ja kuinka huolellisesti sekä rehellisesti he olivat vastanneet. Hirsjärven ym. (2009, 195) mukaan kyselyn heikkouksiin kuuluu myös kysymysten mahdolliset väärinymmärrykset ja sitä kautta tutkimustuloksien vääristyminen.

Kyselylomakkeisiin vastaaminen tapahtui nimettömästi ja vastaaminen oli vapaaehtoista. Annoimme kyselylomakkeet kohtaamispaikan työntekijöille, jotka jakoivat lomak-

keet palvelun käyttäjille. Postitus olisi ollut mahdotonta puuttuvien sukunimi- ja osoitetietojen vuoksi. Varasimme kohtaamispaikkaan palautuslaatikon, jonne vastaajat palauttivat lomakkeet. Vastausaikaa oli kolme viikkoa. Kyselylomakkeita toimitimme yhteensä 50 kappaletta, koska kohtaamispaikassa vierailee kuukauden aikana keskimäärin 50 perhettä. Kolmen viikon vastausajan jälkeen vastanneita oli yhteensä 20, eli vastausprosentti oli 40 %.

6.3 Kyselylomakkeen sisältö

Kyselylomakkeen alussa oli saatekirje (Liite 1). Saatekirje eli lähetekirjelmä on tutkimuksen osa, joka sisältää tietoa tutkimuksesta. Sen avulla vastaaja saa tiedon siitä, mihin hänen antamiaan tietojaan käytetään ja saadun tiedon perusteella hän voi tehdä päätöksen siitä, osallistuuko hän tutkimukseen. (Vilkkä 2007, 81.) On tärkeää, että tutkimukseen osallistuminen perustuu tietoiseen suostumukseen, mikä tarkoittaa, että osallistujalla on täysi tietoisuus tutkimuksen luonteesta (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 219). Kerroimme saatekirjeessä, ketä olemme, miksi tämä tutkimus tehdään, miten se tehdään ja milloin se tehdään. Kerroimme myös meitä koskevasta vaitiolovelvollisuudesta sekä vastaajien anonymiteetistä. Saatekirjeen lopussa ilmoitimme palautusajan kohdan ja -paikan sekä internetosoitteen, josta opinnäytetyö olisi luettavissa sen valmistamisen jälkeen.

Kyselylomakkeen ensimmäisessä osiossa kartoitimme vastaajien taustatietoja. Kysyimme vastaajien ikää, asuinkuntaa, perhемуotoa sekä palvelun käytön ajallista kestoa. Selvitimme myös, mistä vastaajat olivat saaneet tietää kohtaamispaikkatoiminnasta. Kyselylomakkeen toisessa osiossa kartoitimme vastaajien kokemuksia kohtaamispaikkatoiminnasta. Suosimme tässä osiossa avoimia kysymyksiä. Hirsjärven ym. (2009, 198-201) mukaan avoimissa kysymyksissä esitetään vain kysymys ja jätetään tyhjä tila vastausta varten, joten vastaajat voivat vastata oman näkemyksensä mukaisesti. Näin ollen avoimet kysymykset palvelivat parhaiten vastausten saamista tutkimuskysymyksiimme.

Kyselylomakkeen toisen osion loppupuolella oli viisi asteikkokysymystä. Asteikkokysymys on kysymystyyppi, jossa esitetään väittämiä ja vastaaja valitsee väittämistä sen, mikä vastaa parhaiten hänen omaa näkemystään (Hirsjärvi ym. 2009, 200). Asteikkokysymyksen kysymyksissä 3 ja 4 kysyimme myös tarkentavia kysymyksiä. Kyselylomakkeen lopussa oli vielä "Vapaa sana" -osio, johon vastaaja sai halutessaan antaa vapaasti palautetta. Kyselylomakkeen lopussa kiitimme vastaamisesta.

7 Aineiston analyysimenetelmät

Tavallisimmat laadullisen aineiston analyysimenetelmät ovat teemoittelu, tyypittely, sisällönerittely, diskurssianalyysi ja keskustelunalyysi. Laadullista aineistoa on myös mahdollista käsitellä tilastollisten tekniikoiden avulla. (Hirsjärvi ym. 2009, 224.) Analyysimenetelmistä valitsimme opinnäytetyöhömmme tilastointiohjelma SPSS:n sekä sisällönanalyysin.

7.1 Tilastointiohjelma SPSS

Kyselylomakkeen taustatieto-osion sekä asteikkokysymyksen analysoinnissa käytimme SPSS-tilastointiohjelmaa. Valitsimme ohjelman analysoinnin avuksi, koska Holopaisen, Tenhusen ja Vuorisen (2004, 13) mukaan ohjelman avulla on mahdollista tarkastella tuloksia graafisesti ja kuvioiden avulla. Aloitimme analysoinnin numeroimalla vastauslomakkeet. Syötimme kyselylomakkeittain vastaukset ohjelmaan. Taulukkoa, johon tiedot syötetään, kutsutaan havaintomatriisiksi tai datamatriisiksi. Havaintomatriisin vaakarivillä on yhden vastaajan tiedot ja pystysarakkeessa yhtä asiaa koskevat tiedot. (Vilkkä 2007, 111.) Saimme tulokset graafisina esityksinä ja taulukoina. Valitsimme tulosten esittämiseen taulukon.

7.2 Sisällönanalyysi laadullisessa aineistossa

Laadullisen aineiston eli avointen kysymysten analysoinnissa käytimme sisällönanalyysia. Sisällönanalyysissa tutkimusaineistoa tiivistetään niin, että tutkittavia ilmiöitä voidaan lyhyesti ja yleistävästi kuvailla. Tutkittavien ilmiöiden väliset suhteet saadaan myös selkeinä esille. Sisällönanalyysissa on olennaista, että tutkimusaineistosta erotetaan samanlaisuudet ja erilaisuudet. (Janhonen & Nikkonen 2003, 23.)

Sisällönanalyysi voi olla induktiivista tai deduktiivista, eli aineistolähtöistä tai teorialähtöistä (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 135). Käytimme induktiivista sisällönanalyysia, koska Kankkusen ja Vehviläinen-Julkusen (2009, 135) mukaan tässä menetelmässä kategoriat muodostuvat aineiston pohjalta ja tutkimusongelmien ohjaamana. Aikaisemmat havainnot, tiedot tai teorit eivät myöskään ohjaa analyysia. Analyysia varten valitaan analyysiyksikkö. Se voi olla esimerkiksi yksittäinen sana tai lause. Analyysin

vaiheita ovat pelkistäminen, ryhmittely ja abstrahointi. Myös raportointi induktiivisessa sisällönanalyysissä on aineistolähtöistä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 135.)

Aloitimme avointen kysymysten analysoinnin valitsemalla analyysiyksiköt. Niitä olivat aktiviteetit, sosiaalinen kanssakäyminen, psyykinen jaksaminen ja vertaistuki. Lähdimme kokoamaan näiden analyysiyksiköiden alle niihin kuuluvia vastauksia ja muodostimme niiden pohjalta alakategoriat. Alakategorioiksi muodostui esimerkiksi lasten ja vanhempien sosiaalinen kanssakäyminen. Analyysin jälkeen kokosimme tulokset yhtenäiseksi tekstiksi ja pohdimme saamiamme tuloksia.

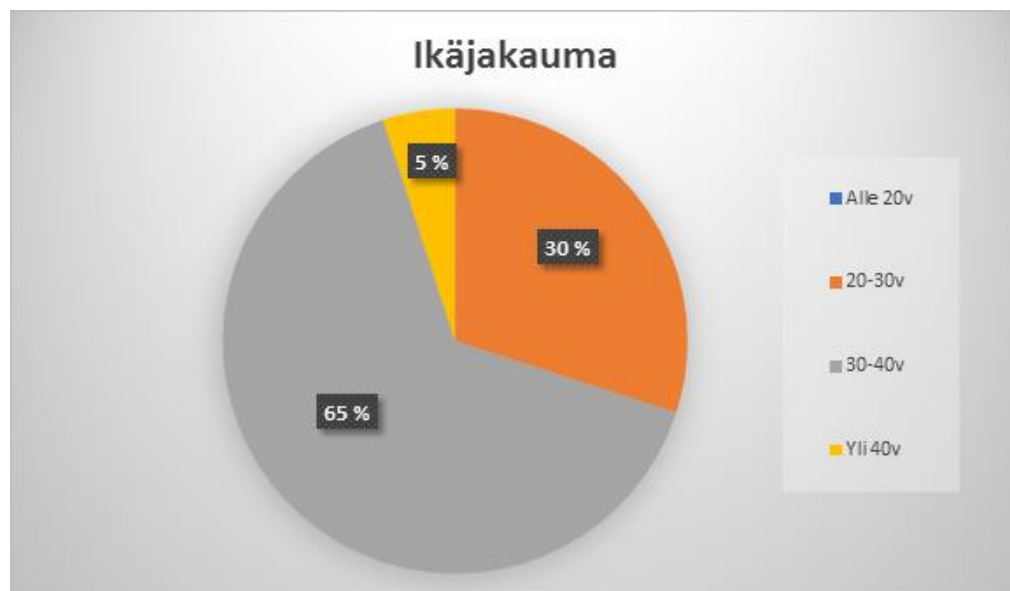

8 Tulokset

Kyselyyn osallistuivat Teppanan kohtaamispaikan palvelun käyttäjät eli lapsiperheet. Kolmen viikon aikana kyselylomakkeisiin vastasi yhteensä 20 palvelun käyttäjää 50:stä, joten vastausprosentiksi muodostui 40 %.

8.1 Taustatiedot

KUVIO 1. Ikäjakauma

Vastauksista kävi ilmi, että 70 % vastanneista oli yli 30-vuotiaita ja 30 % 20-30-vuotiaita. Vastanneista yksikään ei ollut alle 20-vuotias. (Kuvio 1.)

Vastanneista 95 % ilmoitti asuinpaikakseen Kajaanin ja 5 % Oulun. Kaikkien vastanneiden perheissä oli kaksi vanhempaa ja lasten lukumäärä vaihteli välillä 1-4. Perheissä olevien lasten ikä vaihteli muutaman kuukauden ikäisistä vauvoista 13-vuotiaiksi asti.

Kartoitimme myös, mistä vastaajat ovat kuulleet kohtaamispaikkatoiminnasta. Vastauksista kävi ilmi, että toiminnasta oli saatu tietää muun muassa neuvolasta, perhevalmennuksesta, Facebook-yhteisöstä, perhetyöntekijältä sekä tuttavilta, esimerkiksi ystäviltä, naapureilta ja työkavereilta.

TAULUKKO 1. Palvelun käytön kesto

Kuinka pitkään olet käyttänyt avoimen kohtaamispaikan palvelua tähän mennessä?

	Frekvenssi (f)	Prosentti (%)
Alle 3kk	4	20,0
Alle 6kk	7	35,0
Alle 1v	4	20,0
Alle 2v	2	10,0
Alle 3v	2	10,0
Yhteensä	19	95,0

Suurin osa (75 %) vastaajista oli käyttänyt kohtaamispaikan palvelua alle vuoden ajan. 20 % vastaajista oli käyttänyt palvelua yli vuoden ajan. Yksi vastaaja ei ollut vastannut kysymykseen. (Taulukko 1.) Osa vastaajista oli käyttänyt palvelua eri lasten kanssa. ”Ensin esikoisen kanssa parin vuoden ajan ja nyt nuoremman kanssa noin vuoden ajan” (Vastaaja 9).

8.2 Kokemuksia toiminnasta – avoimet kysymykset

Odotukset, toiveet ja tarpeet

Kysyimme kyselylomakkeessa, miksi palvelunkäyttäjät olivat lähteneet mukaan kohtaamispaikkatoimintaan ja millaisiin asioihin he toivoivat saavansa apua. Vanhemmat olivat toivoneet uusia tuttavuuksia, keskusteluseuraa sekä verkostoitumista. He olivat myös toivoneet muiden äitien tapaamisten kautta sisältöä ja hengähdystaukoa arkeen sekä vertaistukea vanhemmuuteen. Vanhemmat kokivat tarvetta myös päästä kodin ulkopuolelle. Vinkit arkeen, leikkeihin sekä lastenhoitoon olivat myös toivottuja henkilökunnalta sekä muilta äideiltä. ”Halusin, että minulla olisi mahdollisuus viettää aikaa lasten kanssa jossain muualla kuin kotona” (Vastaaja 8).

Vanhemmat olivat toivoneet lasten saavan erilaisia virikkeitä sekä oppivan ryhmässä toimimista. Lapsille toivottiin uusia kavereita sekä totuttautumista uusiin ympäristöihin ja ryhmiin. ”Toivoin saavani kavereita lapsille. Lisäksi halusin totuttaa lapsiani ryhmässä toimimiseen ennen päiväkotiin menoa” (Vastaaja 17).

Vastaajien mukaan Teppanan kohtaamispaikassa oli ollut aktiviteetteja lapsille, esimerkiksi askartelua, leivontaa, laululeikkejä, jumppaa ja tietoiskuja. Lisäksi kohtaamispaikassa oli ollut vapaata yhdessäoloa ja leikkimistä. Pikkujoulut, Marttojen vierailu sekä syysretki olivat olleet suosittuja aktiviteetteja. *”Kaikkea touhua lapsille. Äidille hieman rauhallista aikaa ja juttukavereita”* (Vastaaja 16).

Kysyimme, miten toiminta on vastannut kävijöiden odotuksia, toiveita tai tarpeita. Vastaajista 65 % oli sitä mieltä, että toiminta on vastannut ”hyvin” odotuksia, toiveita tai tarpeita. 15 % oli sitä mieltä, että ”oikein hyvin” ja 10 % sitä mieltä, että ”ihan ok”. 10 % vastaajista oli vastannut omin sanoin. *”Olen saanut sisältöä arkeen ja vähän vertaistukeakin. Ja poika on rohkaistunut ja tullut sosiaalisemmaksi”* (Vastaaja 1).

Toiminnan vaikutukset arkeen ja hyvinvointiin

Kysyimme, millaisia vaikutuksia toiminnalla on ollut perheen arkeen ja hyvinvointiin. Vanhemmat kuvasivat, että oma hyvinvointi on lisääntynyt ja he kokivat jaksavansa paremmin. *”Olen itsekin ujo ja olen huomannut tulleeti rohkeammaksi. Voihan sitä henkisesti paremmin, kun ei ole pelkästään kotona pojan kanssa”* (Vastaaja 1). *”Minä näen muita, saan juoda kahvia rauhassa ja jutella muille”* (Vastaaja 15). Vanhemmat kokivat myös, että kohtaamispaikkatoiminta piristää ja tuo arkeen rytmiä sekä tekemistä. *”Äidille ja pojalle tekemistä ja isälle omaa aikaa”* (Vastaaja 11). Vanhemmat kokivat myös, että heidän keskinäinen vuorovaikutuksensa on parantunut.

Vanhemmat kokivat, että lapsi on saanut uusia kavereita, sosiaalisia kontakteja sekä mielekästä tekemistä. Kohtaamispaikkatoiminnan kautta oli syntynyt myös pitkäaikaisiakin ystävyys-suhteita. *”Kun kävimme kahden ensimmäisen lapsemme kanssa kerhossa, tutustuimme moniin kavereihin, jotka ovat lasten parhaimpia kavereita edelleen ja olemme koko perheen kesken tekemisissä”* (Vastaaja 17). Vastaajat kokivat myös, että lapset jaksavat paremmin, kun on harrastuksia ja seuraa. Vanhemmat olivat huomanneet lapsissaan myös positiivisia vaikutuksia. *”Lapset saaneet rohkeutta toimia ryhmissä”* (Vastaaja 3).

Kehityskohteet

Vastaajat toivoivat enemmän ohjattua toimintaa, teemakertoja sekä vierailevia asiantuntijoita. *”Marttojen kanssa voisi olla ehkä enemmän yhteistoimintaa”* (Vastaaja 5). Kesä- ja ilta-ajat olivat myös toivottuja. Vanhemmat toivoivat myös enemmän keskustelua

ja tekemistä aikuisten kesken. *”Ehkä jotain tärppihetkiä. Siis vaikka vauvanhoitoon liittyviä asioita. Toki niitä neuvolassa ja synnytysvalmennuksessa sai”* (Vastaja 1). Kehityskohdeeksi nousi myös pelivälineiden kunto ja kohtaamispaikan markkinointi. *”Ilmoitukset ja ohjelma myös nettisivuille tai Facebookin julkisuusasetukset niin, että myös ne, jotka eivät ole Facebookissa näkevät, jos kerho on peruttu tms. Olen sanonut tästä, mutta ei kuulemma onnistu”* (Vastaja 17).

Henkilökunta ja kohtaaminen

Henkilökunnan toiminta oli koettu pääosin hyvänä ja miellyttävänä. *”Ihania, hyväsydämissä lempeitä. Jaksavat kuunnella ja rohkaista”* (Vastaja 18). Henkilökunta oli koettu myös auttavaiseksi, ystävälliseksi sekä huomioon ottavaiseksi. *”Henkilökunta on hyvää, sanoo kaikille tulo- ja lähtösanat, jututtaa, puolueettomia, ei tyrkytä neuvoja, mutta neuvoo tarvittaessa. Hoitaa tarvittaessa lasta niin voi juoda kahvia”* (Vastaja 15).

Osa vastaajista oli antanut myös kritiikkiä henkilökunnan toiminnasta. *”Välillä melko tiukat mielipiteet. Joku voi ottaa ’arvosteluna’. Minua ei niin ole haitannut”* (Vastaja 16). *”Välillä painostavaa tuputtamista”* (Vastaja 13). Vastajat olivat myös kiinnittäneet huomiota henkilökunnan välisiin suhteisiin. *”Joskus vähän huomannut, että jotain närää on voinut olla henkilökunnan kesken”* (Vastaja 5).

Kohtaaminen oli koettu hyvänä ja vastaajat olivat kokeneet olonsa tervetulleeksi. *”Hyvin on otettu vastaan. On mukava tulla, kun tuntee olevansa tervetullut”* (Vastaja 12). *”Aina tervehditään iloisesti ja huomioidaan yksilöllisesti ja oltu ystävällisiä”* (Vastaja 5).

Vastajat olivat kokeneet, että heidät oli otettu hyvin mukaan toimintaan. *”Juteltu ja otettu mukaan ohjattuihin juttuihin, esim. laululeikkeihin ja jumppiin”* (Vastaja 5). Osallistuminen oli koettu myös vapaaehtoiseksi. *”Vapaasti on saanut osallistua, mihin haluaa ja voimavarat riittävät”* (Vastaja 9).

Asteikkokysymyksien avoimet lisäkysymykset ja vapaa sana

Asteikkokysymyksissä oli kaksi tarkentavaa lisäkysymystä, joissa kysyttiin, millaista hyötyä toiminnasta on ollut nykyisessä elämäntilanteessa sekä minkälaisia pitkäaikaisia vaikutuksia toiminnalla on ollut. Vanhemmat olivat kokeneet jaksavansa arjessa paremmin sekä saavansa vertaistukea ja sosiaalista kanssakäymistä muiden vanhempien kanssa. *”Olen saanut sisältöä arkeen ja molemmat ollaan rohkaistuttu”* (Vastaja 1). Vanhemmat olivat kokeneet saavansa myös lisää ystäviä itselleen ja lapsilleen sekä kokeneet

verkostoituvansa. *”En ole syrjäytynyt, on ollut siis todella iso apu”* (Vastaja 6). Kohtaamispaikka oli koettu hyvänä paikkana kohdata erilaisia ja uusia ihmisiä. *”Ollaan saatu paljon kaivattuja sosiaalisia kontakteja ja kohtaamisia erilaisten ihmisten ja muiden lasten kanssa”* (Vastaja 20). Vanhemmat olivat huomanneet myös konkreettisia positiivisia vaikutuksia lapsensa kehityksessä. *”Lapsi oppii olemaan muiden lasten kanssa”* (Vastaja 16). *”Lapsi on oppinut hieman irrottautumaan äidistä”* (Vastaja 13). Vanhemmat kokivat saaneensa tietoa erilaisista asioista sekä erilaisia näkökulmia. *”Näkökulmia erilaiseen arkeen. Saa itsensä liikkeelle kotoa heti aamusta”* (Vastaja 9).

”Vapaa sana” -osiossa kyselyyn vastanneet saivat halutessaan antaa palautetta. Osiossa kiitettiin henkilökuntaa toiminnasta ja heidän työstään. *”Kiitos henkilökunnalle, kun luotte mukavan ilmapiirin kerhoon! Täällä on ilo käydä. Hyvä kun tällainen paikka on olemassa”* (Vastaja 5). Vastajat kokivat toiminnan järjestämisen Kainuussa hyväksi. *”Hienoa toimintaa! Kiva kun järjestetään tällaista Kainuussa. Jatkaa samaan malliin!”* (Vastaja 19). *”Loistavaa, että tällaista toimintaa on!”* (Vastaja 6). Osiossa esitettiin myös kehitysideoita. *”Ihanaa, että tällaiseen on mahdollisuus! Ryhmää voisi ’mainostaa’ vielä enemmän”* (Vastaja 16).

8.3 Asteikkokysymykset

Kyselylomakkeessa oli viisi asteikkokysymystä, joissa kysyttiin vastaajien mielipidettä viiteen väitteeseen. Vastausvaihtoehdot olivat: täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, en osaa sanoa, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä.

TAULUKKO 2. Toimintaan osallistumisen vaivattomuus

Toimintaan osallistuminen on ollut vaivatonta		
	Frekvenssi (f)	Prosentti (%)
Jokseenkin samaa mieltä	3	15,0
Täysin samaa mieltä	17	85,0
Yhteensä	20	100,0

Kysyimme, onko toimintaan osallistuminen ollut vaivatonta. Kaikki vastanneet olivat kokeneet toimintaan osallistumisen jossain määrin vaivattomaksi. 85 % vastanneista

oli täysin samaa mieltä siitä, että toimintaan osallistuminen on ollut vaivatonta ja 15 % oli jokseenkin samaa mieltä. (Taulukko 2.) Vastausvaihtoehtoihin ”en osaa sanoa”, ”jokseenkin eri mieltä” ja ”täysin eri mieltä” ei ollut vastannut yksikään vastaajista.

TAULUKKO 3. Toiveiden ja tarpeiden huomiointi

Henkilökunta on ottanut toiveeni/tarpeeni huomioon		
	Frekvenssi (f)	Prosentti (%)
En osaa sanoa	2	10,0
Jokseenkin samaa mieltä	5	25,0
Täysin samaa mieltä	13	65,0
Yhteensä	20	100,0

Kysyimme, onko henkilökunta ottanut palvelun käyttäjien toiveet ja tarpeet huomioon. Suurin osa (90 %) vastanneista oli kokenut, että toiveita ja tarpeita on huomioitu. 10 % vastanneista ei osannut sanoa. (Taulukko 3.) Vastausvaihtoehtoihin ”jokseenkin eri mieltä” ja ”täysin eri mieltä” ei ollut tullut yhtään vastausta.

TAULUKKO 4. Toiminnan hyöty

Toiminnasta on ollut hyötyä nykyisessä elämäntilanteessa		
	Frekvenssi (f)	Prosentti (%)
Jokseenkin samaa mieltä	3	15,0
Täysin samaa mieltä	17	85,0
Yhteensä	20	100,0

Kysyimme, onko toiminnasta ollut hyötyä palvelun käyttäjälle hänen nykyisessä elämäntilanteessaan. Kaikki vastaajat olivat kokeneet saavansa hyötyä toiminnasta. 85 % vastanneista oli täysin samaa mieltä siitä, että toiminnasta on ollut hyötyä ja 15 % vastanneista oli jokseenkin samaa mieltä. (Taulukko 4.) Vastausvaihtoehtoihin ”en osaa sanoa”, ”jokseenkin eri mieltä” ja ”täysin eri mieltä” ei ollut vastannut yksikään vastaajista.

TAULUKKO 5. Toiminnan pitkäaikaiset vaikutukset

Toiminnalla on ollut vaikutuksia pitkäaikaisesti

	Frekvenssi (f)	Prosentti (%)
En osaa sanoa	3	15,0
Jokseenkin samaa mieltä	5	25,0
Täysin samaa mieltä	12	60,0
Yhteensä	20	100,0

Kysyimme, onko toiminnalla ollut pitkäaikaisia vaikutuksia. Suurin osa (85 %) vastanneista oli sitä mieltä, että toiminnalla on ollut vaikutuksia pitkäaikaisesti. Vastanneista 15 % ei osannut sanoa. (Taulukko 5.) Vastausvaihtoehtoihin ”jokseenkin eri mieltä” ja ”täysin eri mieltä” ei ollut tullut yhtään vastausta.

TAULUKKO 6. Tyytyväisyys toimintaan

Olen tyytyväinen toiminnasta saamaamme palveluun

	Frekvenssi (f)	Prosentti (%)
Jokseenkin samaa mieltä	4	20,0
Täysin samaa mieltä	16	80,0
Yhteensä	20	100,0

Kysyimme, ovatko palvelun käyttäjät tyytyväisiä toiminnasta saamaan palveluun. Kaikki vastaajat olivat täysin tai jokseenkin tyytyväisiä toimintaan. 80 % vastaajista oli täysin samaa mieltä, 20 % vastaajista jokseenkin samaa mieltä. (Taulukko 6.) Vastausvaihtoehtoihin ”en osaa sanoa”, ”jokseenkin eri mieltä” ja ”täysin eri mieltä” ei ollut vastannut yksikään vastaajista.

9 Johtopäätökset ja pohdinta

9.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kuvata Teppanan kohtaamispaikan palvelun käyttäjien kokemuksia toiminnasta ja selvittää, onko toiminta perheiden tarpeita vastaava ja arkea tukevaa. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla toimeksiantaja voi kehittää toimintaa.

Kyselylomakkeen tuloksista voidaan päätellä, että Teppanan kohtaamispaikka on tarpeellinen ja sillä on ollut positiivisia vaikutuksia lapsiin sekä heidän vanhempaisiin. Palvelun käyttäjät kertoivat saaneensa toiminnasta apua arkeen ja hyvinvointiin. Vastaajat kertoivat saaneensa vertaistukea ja uusia tuttavuuksia. Vastaajat kertoivat myös lasten saaneen uusia kavereita ja mielekästä tekemistä. Vanhemmat olivat myös huomanneet lapsissaan positiivisia vaikutuksia, esimerkiksi rohkeutta toimia ryhmässä. Monissa vastauksissa vastaajat kiittivät toimintaa ja työntekijöitä. Erilaiset teemapäivät olivat olleet suosittuja ja niitä toivottiin lisää. Henkilökunnan toiminta ja kohtaaminen oli koettu pääosin hyvänä ja palvelun käyttäjillä oli ollut tervetullut olo. Positiivinen palaute oli samanlaista, kuin vuotta aiemmin toteutetussa kyselyssä.

Vuonna 2018 toteutetussa parisuhteen ja vanhemmuuden tuen tarve -kyselyssä kehityskohteiksi nousivat aukioloaikojen pidentäminen sekä asiantuntijaluentojen lisääminen. Samat asiat nousivat kehityskohteeksi myös tämän kyselyn vastauksissa. Pohdimmekin, onko vuoden 2018 kyselyn kehityskohteisiin kiinnitetty huomiota vai ovatko kehityskohteet sellaisia, joihin ei voi vaikuttaa. Vastaajat olivat toivoneet myös lisää ohjattua toimintaa.

Meille heräsi ajatuksia yhden vastaajan kokemuksesta liittyen henkilökunnan välisiin suhteisiin. Vastaaja kuvasi, että oli huomannut henkilökunnan välillä negatiivista ilmapiiriä. Jäimme pohtimaan, mistä tällainen voisi johtua ja kuinka se saattaa vaikuttaa kohtaamispaikan ilmapiiriin. Pohdimme myös sitä, oliko tällaista tapahtunut vain kerran ja mikälainen tilanne on ollut käytännössä.

Mielestämme kyselyn vastaukset vastasivat tutkimuskysymyksiimme. Saimme tietoa palvelun käyttäjien kokemuksista sekä toiminnan vaikutuksista arkeen ja hyvinvointiin. Vastausten avulla toimeksiantaja saa tietoa toiminnan vaikuttavuudesta ja voi saadun tie-

don avulla kehittää toimintaa. Jatkotutkimusehdotuksena kyselyn voisi toteuttaa uudelleen muutaman vuoden päästä, jotta saataisiin tietoa siitä, onko toimintaa kehitetty tämän tutkimuksen tulosten perusteella. Kyselyssä voi käyttää laatimaamme kyselylomaketta.

9.2 Haasteet ja kehityskohteet

Vastausprosentti oli 40 % ja vastaajia oli vain 20. Tavoitteenamme oli saada enemmän vastauksia. Aikataulumuutosten vuoksi kyselyaika oli suunniteltua lyhyempi, joka saattoi vaikuttaa siihen, että saimme vähemmän vastauksia. Alkuperäisen suunnitelman mukaan kyselyaika olisi ollut neljä viikkoa, mutta toteutettu kyselyaika oli kolme viikkoa.

Yhteistyö toimeksiantajan kanssa on sujunut koko prosessin ajan hyvin. Toimeksiantaja oli mukana suunnittelemassa kyselylomakkeen sisältöä. Olimme myös säännöllisesti yhteydessä toimeksiantajaan ja tiedotimme opinnäytetyömme edistymisestä. Haasteina on ollut tiedon kulku toimeksiantajan ja kohtaamispaikan työntekijöiden välillä. Kohtaamispaikan työntekijät eivät ole aina olleet tietoisia esimerkiksi opinnäytetyön kulusta ja aikataulusta. Tämä voisi olla kehityskohde tulevaisuudessa.

Kyselylomakkeen sisältöön liittyen pohdimme, mitä olisimme voineet tehdä toisin. As-teikkokysymyksissä oli kaksi lisäkysymystä, joissa kysyimme, minkälaista hyötyä ja millaisia vaikutuksia toiminnalla on ollut. Pohdimme, että olisimme voineet kysyä myös tarkentavan kysymyksen, mikäli vastaaja olisi ollut väitteeseen eri mieltä. Nyt kysyimme tarkentavan kysymyksen vain, jos vastaaja oli samaa mieltä. Pohdimme myös taustatietosion kysymyksiä tarpeellisuutta. Taustakysymykset eivät palvelleet opinnäytetyömme tavoitteiden saavuttamista, joten ne eivät olisi olleet tässä kyselylomakkeessa välttämättömiä. Avointen kysymysten kohdalla pohdimme sitä, että osa kysymyksistä oli samankaltaisia, kuten esimerkiksi kysymykset ”Mitä olisit kaivannut mahdollisesti lisää?” ja ”Miten kehittäisit kohtaamispaikkatoimintaa?”. Pohdimme, olisiko näitä kysymyksiä voinut yhdistää yhdeksi kysymykseksi.

9.3 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksessa noudatetaan tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja eli rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2012, 6).

Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja vastaaminen tapahtui nimettömästi. Kerroimme saatekirjeessä kyselyn vapaaehtoisuudesta ja nimettömyydestä. Kerroimme myös nimemme, koulutusalamme ja korkeakoulumme. Kerroimme kyselyn tarkoituksesta ja että kyseessä on opinnäytetyö. Kerroimme myös, missä valmis opinnäytetyö julkaistaan ja milloin. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu tarvittavien tutkimuslupien hankkiminen (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2012, 6). Anoin tutkimuksen toteuttamiseen tarvittavan asianmukaisen luvan Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä. Kerroimme siitä myös saatekirjeessä.

Tutkimuksen luotettavuuden kriteerejä ovat esimerkiksi validiteetti sekä reliabiliteetti. Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan, että tutkimuksessa on tutkittu sitä mitä on luvattu. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimustulosten toistettavuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 136.) Tutkimuksen avulla saimme vastaukset tutkimuskysymyksiimme, joten mittarimme oli validi. Osa kysymyksien vastauksista oli kuitenkin lyhyitä tai kysymyksiä oli kommentoitu vain yhdellä sanalla. Nämä vastaukset eivät tuoneet tarpeeksi kattavaa tietoa ja niiden analysointi oli haasteellista. Esimerkiksi kysyttäessä toiminnan vastaavuutta odotuksiin, toiveisiin ja tarpeisiin, suurin osa vastanneista vastasi ”hyvin”. Kyseinen vastaus ei kuvaa kokemusta. Olisimme toivoneet laajempia ja kuvailevampia vastauksia. Olisimme toivoneet myös perusteluita lyhyille vastauksille. Pohdimme, johtuivatko lyhyet vastaukset siitä, että kysymystä oli vaikea ymmärtää vai eivätkö vastaajat olleet motivoituneita vastaamaan. Pohdimme myös, vääristivätkö nämä vastaukset tutkimustuloksia.

Ennen kyselyaikaa toimeksiantaja sekä yksi kohtaamispaikan työntekijä saivat lukea kyselylomakkeemme läpi. He antoivat tämän jälkeen parannusehdotuksia kyselylomakkeemme sisältöön. Tällä tavoin saimme tietoa siitä, olivatko kysymykset ymmärrettävässä muodossa ja vastasivatko ne tutkimustehtäviä sekä toimeksiantajan toiveita. Se lisäsi tutkimuksemme luotettavuutta.

9.4 Ammatillinen kasvu ja kehitys

Sairaanhoitajan kompetensseja ovat muun muassa asiakaslähtöisyys, hoitotyön eettisyys ja ammatillisuus, johtaminen ja yrittäjäyys, näyttöön perustuva toiminta ja päätöksenteko, sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö sekä palvelujen laatu ja turvallisuus. (Eriksson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015.) Näillä osa-alueilla huomasimme itsessämme ammatillista kasvua ja kehitystä.

Opinnäytetyöprosessin aikana olemme edistäneet asiakaslähtöisyyttä selvittämällä palvelun käyttäjien kokemuksia Teppanan kohtaamispaikkatoiminnasta. Saamiemme tutkimustulosten avulla toimeksiantaja voi kehittää toimintaa asiakaslähtöisemmäksi. Olemme pohtineet tutkimuseettisiä kysymyksiä ja perehtyneet sairaanhoitajan eettisiin ohjeisiin sekä hyvään tieteelliseen käytäntöön.

Johtamistaitomme ovat kehittyneet organisoidessamme opinnäytetyöprosessia. Olemme suunnitelleet, toteuttaneet ja arvioineet opinnäytetyömme edistymistä. Olemme käyttäneet paljon hoito- ja tutkimustieteen kirjallisuutta ja kehittyneet tiedonhaussa sekä lähdekritiikissä. Olemme perehtyneet Kainuun sotien toimintaan, erityisesti perhepalveluihin, ja olemme tehneet yhteistyötä työelämän ohjaajien kanssa. Koko prosessin ajan olemme varmistaneet tietosuojan ja -turvallisuuden toteutumisen.

Olemme oppineet käyttämään kyselyä tutkimusmenetelmänä sekä arvioimaan sen luotettavuutta. Olemme oppineet käyttämään sekä määrällisen että laadullisen aineiston analyysimenetelmiä. Olemme arvioineet tutkimuksemme edistymistä ja onnistumista koko prosessin ajan.

10 Lähteet

- Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M. & Moisio, E-L. 2015. *Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen*. Porvoo: Bookwell Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Holopainen, M., Tenhunen, L. & Vuorinen, P. 2004. *Tutkimusaineiston analysointi ja SPSS*. Järvenpää: YRITYSSANOMA OY.
- Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. 2012. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 23.4.2019.
https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Häggman-Laitila, A., Ruskomaa, L. & Euramaa, K-I. 2000. *Varhaista tukea lapsiperheille*. Helsinki: Mannerheimin lastensuojeluliitto.
- Ivanoff, P., Kitinoja, H., Palo, R., Risku, A. & Vuori, A. 2001. *Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö*. Porvoo: WSOY.
- Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2003. *Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä*. Juva: WS Bookwell Oy.
- Järvinen, R., Lankinen, A., Taajamo, T., Veistilä, M. & Virolainen, A. 2007. *Perheen Parhaaksi – Perhetyön arkea*. Helsinki: Edita Prima.
- Kahden kulttuurin perhe. 2019. Lastenneuvolakäsikirja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 13.2.2019.
<https://thl.fi/fi/web/lastenneuvolakasikirja/tietopaketti/monimuotoiset-perheet/kahden-kulttuurin-perhe>
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. *Tutkimus hoitotieteessä*. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. *Tutkimus hoitotieteessä*. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Kohtaamispaikat. 2015. Kainuun Nuotta RY. Viitattu 28.3.2018.
<http://monika.fi/?site=196&page=287&col=3&d=2028&m=11&y=2025>

Kohtaamispaikka perhekeskuksessa. 2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 23.4.2019.

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137395/TUTI%202019_2_15022019.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Kokemus. 2016. Tieteen termipankki. Viitattu 10.4.2018.
<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:kokemus>

Lapsiperhe. 2018. Tilastokeskus. Viitattu 10.4.2018.
<https://www.stat.fi/meta/kas/lapsiperhe.html>

Lapsiperheiden kohtaamispaikat. 2019. Mukava Kainuu. Viitattu 13.2.2019.
<https://mukavakainuu.wordpress.com/lapsiperheiden-kohtaamispaikkatoiminta/>

Lapset ensin - hyvää arkea lapsiperheille. 2018. Mukava Kainuu. Viitattu 14.6.2018.
<https://mukavakainuu.wordpress.com/>

Monenlaiset perheet. 2019. Väestöliitto. Viitattu 13.2.2019.
http://www.vaestoliitto.fi/vanhemmuus/tietoa_vanhemmille/pienten_lasten_vanhemat/lapsijaseksuaalisuus/usein-kysytyt-kysymykset/monenlaiset-perheet/

Monimuotoiset perheet. 2012. Terveyskirjasto. Viitattu 14.6.2018.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=kot00211

Mukava Kainuu. 2018. Kainuun Sosiaali- ja Terveystuon kuntayhtymä. Viitattu 14.6.2018.
<https://sote.kainuu.fi/mukava-kainuu>

Parisuhteen ja vanhemmuuden tuen tarve -kysely. 2018. Mukava Kainuu.

Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. 1999. *Perhe hoitotyössä*. Porvoo: WSOY.

Perheasemat ja -keskukset. 2018. Kainuun Sote. Viitattu 12.12.2018.
<https://sote.kainuu.fi/palvelut/perheasemat-ja-keskukset>

Perhetyö. 2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 13.2.2019.
<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/perhetyo>

Sateenkaariperhe. 2019. Lastenneuvolakäsikirja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 13.2.2019.

<https://thl.fi/fi/web/lastenneuvolakasikirja/tietopaketti/monimuotoiset-perheet/sateenkaariperheet>

Sosiaalihuoltolaki. 30.12.2014/1301. Viitattu 13.2.2019.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=sosiaalihuoltolaki#L3P18>

Teppanan kohtaamispaikka, Kajaani. 2018. Kainuun Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä. Viitattu 10.4.2018.

<https://sote.kainuu.fi/toimipisteet/teppanan-kohtaamispaikka-kajaani>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.

Uusperhe. 2019. Lastenneuvolakäsikirja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 13.2.2019.

<https://thl.fi/fi/web/lastenneuvolakasikirja/tietopaketti/monimuotoiset-perheet/uusperhe>

Vanhemmuuden roolit. 2019. Lastenneuvolakäsikirja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Viitattu 13.2.2019.

<https://thl.fi/fi/web/lastenneuvolakasikirja/tietopaketti/monimuotoiset-perheet/uusperhe/vanhemmuuden-roolit>

Vanhemmuuksista. 2019. Sateenkaariperheet ry. Viitattu 13.2.2019.

<https://sateenkaariperheet.fi/tietoa-ja-koulutusta/mika-sateenkaariperhe/>

Vertaistuen merkitys 2004. Lastenneuvolaopas. Duodecim. Viitattu 13.3.2019.

http://www.ebm-guidelines.com/dtk/Ino/avaa?p_artikkeli=Ino00049

Vilkkä, H. 2007. *Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Yhden vanhemman perhe. 2019. Lastenneuvolakäsikirja. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 13.2.2019.

<https://thl.fi/fi/web/lastenneuvolakasikirja/tietopaketti/monimuotoiset-perheet/yhden-vanhemman-perhe>

Liite 1. Saatekirje

Saatekirje

Hyvä lukija

Kajaani 12.12.2018

Opiskelemme Kajaanin Ammattikorkeakoulussa sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan yksikössä terveydenhoitajan tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Teemme opin- näytetyönämme tutkimusta koskien Kainuun Soten perhetyön Teppanan kohtaa- mispaikan toiminnan vaikuttavuutta. Pyrimme tämän kyselyn avulla selvittämään perheiden kokemuksia toiminnasta. Toimeksiantajana on Kainuun Soten Mukava Kainuu -hanke.

Opinnäytetyö toteutetaan kyselylomakkeena, johon toivomme teidän vastaavan. Vastaaminen tapahtuu nimettömästi ja se on luottamuksellista. Osallistuminen on vapaaehtoista.

Tutkimuksen toteuttamiseen on saatu asianmukainen lupa. Vastaukset käsitel- lään nimettömästi sekä luottamuksellisesti. Osallistujan anonymiteetti varmistee- taan koko prosessin ajan, myös raportoinnissa.

Kysely toteutetaan 7.1.2019 - 25.1.2019 välisenä aikana. Mikäli osallistutte kyse- lyyn, pyydämme teitä palauttamaan kyselylomakkeen siihen tarkoitettuun palau- tuslaatikkoon Teppanan kohtaamispaikkaan 25.1.2019 mennessä.

Opinnäytetyömme ohjaajana toimii Maija-Liisa Punta-Saastamoinen Kajaanin Ammattikorkeakoulusta. Opinnäytetyömme tullaan julkaisemaan internetissä osoitteessa www.theseus.fi , josta voitte sen halutessanne käydä lukemassa ke- väällä 2019.

Ystävällisin terveisin

Julia Heiskanen

Jenna Koistinen

Milla Kosamo

Liite 2. Kyselylomake

Lapsiperheiden kokemuksia Teppanan kohtaamispaikkatoiminnasta
–kysely

A. Taustatiedot

Ikä   1. Alle 20v ____   2. 20-30v ____   3. 30-40v ____   4. Yli 40v ____

Asuinkunta
_____Ketä perheeseen kuuluu?
_____
_____Lasten lukumäärä
_____Lapsen/lasten ikä
_____Mistä kuulit toiminnasta?
_____
_____Kuinka pitkään olet käyttänyt avoimen kohtaamispaikan palvelua tähän mennessä?
_____

B. Kokemuksianne toiminnasta

1. Miksi olet alun perin lähtenyt mukaan kohtaamispaikkatoimintaan? Millaisiin asioihin toivoit saavasi apua?
2. Millaista toimintaa Teppanan kohtaamispaikassa on ollut?
3. Miten toiminta on vastannut odotuksiasi/toiveitasi/tarpeitasi?
4. Millaisia vaikutuksia toiminnalla on ollut perheenne arkeen ja hyvinvointiin?
5. Mitä olisit kaivannut mahdollisesti lisää?
6. Miten kehittäisit kohtaamispaikkatoimintaa?
7. Millaisena olet kokenut henkilökunnan toiminnan?

8. Millaiseksi olet kokenut kohtaamisen? Miten Sinut on otettu vastaan?

9. Millä tavoin Sinut on otettu mukaan toimintaan?

10. Merkitse vastausvaihtoehto, joka kuvaa parhaiten Sinun kokemustasi kohtaamispaikkatoiminnasta

	ERI MIELTÄ	JOKSEEN- KIN ERI- MIELTÄ	EN OSAA SANOA	JOKSEEN- KIN SAMAA MIELTÄ	TÄYSIN SAMAA MIELTÄ
1.Toimintaan osallistuminen on ollut vaivatonta					
2.Henkilökunta on ottanut toiveeni/tarpeeni huomioon					
3.Toiminnasta on ollut hyötyä nykyisessä elämäntilanteessa					
4.Toiminnalla on ollut vaikutuksia pitkäaikaisesti					
5.Olen tyytyväinen toiminnasta saamaamme palveluun					

Jos vastasit kysymykseen 3 “Jokseenkin samaa mieltä” tai “Täysin samaa mieltä”, millaista hyötyä toiminnasta on ollut?

Jos vastasit kysymykseen 4 “Jokseenkin samaa mieltä” tai “Täysin samaa mieltä”, millaisia vaikutuksia toiminnalla on ollut?

---

11. Vapaa sana. Onko teillä jotain mitä haluaisitte vielä sanoa? Tähän voit halutessasi kirjoittaa palautetta.

Kiitos!

Liite 3. Aineistonhallintasuunnitelma

Aineistomme koostuu asiakkaiden täyttämistä paperisista kyselylomakkeista. Kyselylomakkeet sisältävät sekä suljettuja että avoimia kysymyksiä. Aineisto säilytetään turvallisesti ulkopuolisten saavuttamattomissa. Aineisto on tutkijoiden ja toimeksiantajien käytettävissä koko prosessin ajan.

Kyselylomakkeisiin vastataan nimettömästi. Taustatietoina lomakkeissa kysytään ikää, asuinkuntaa ja perhemuotoa. Vastauksia ei raportointivaiheessa yhdistetä taustatietoihin eikä vastauksia raportoida niin, että vastaaja olisi siitä tunnistettavissa. Henkilötietoja meillä ei ole käytettävissä lomakkeiden nimettömyyden vuoksi. Vastaajien anonymiteetti varmistetaan koko prosessin ajan.

Valmis opinnäytetyömme julkaistaan internetissä osoitteessa www.theseus.fi keväällä 2019, jossa se on kaikkien nähtävissä. Prosessin jälkeen paperiset kyselylomakkeet hävitetään lopullisesti tutkijoiden toimesta. Yhteenveto vastauksista toimitetaan Kajaanin perhekeskukselle, joka huolehtii sen pitkäaikaissäilytyksestä.